

KLASSE

MAGAZINE

40.

BEELDREPO

Fotograaf Kevin Vlingnaert toont leerlingen hoe hun huiswerk niet altijd alle rust aan een eigen bureau oplevert.

56.

REPORTAGE

Zorgjuf Jessie: "Talentonderwijs is meer dan een musical in elkaar boksen".

64.

REPORTAGE

Redacteur Sander Maduwde de Congolese naar Urbain en zag hoe hij met zijn leerlingen kleine ondernemers maakt.

05. **EDITO:** Meesters van het midden

06. Lezers, volgers, posters

08. Waarom ben je leraar geworden?

10. Zes vragen over motivatie

12. **DOSSIER:** Polarisering

14. **INTERVIEW:** "Een leraar is de burgemeester van zijn klas"

26. **INTERVIEW:** Transitiefilosoof Michel Bauwens over onderwijs

32. **BLOG:** "Een mens kan maar zijn best doen"

34. Lerarenkaart

46. **INTERVIEW:** Expert Jelle Jolles over tienerbreinen

50. **INTERVIEW:** Zij-instromer voor de klas

58. **TEST:** Welk rolmodel ben jij?

73. **DOORLOPER:** Win een reischekue

LERARENKAART

Je Lerarenkaart 2018 gevonden bij dit Klasse Magazine? Geen abonnee? Check snel op waarismijnlerarenkaart.be waar jij je Lerarenkaart 2018 vindt.

“Talentonderwijs is meer dan een musical maken”

Tekst *Kyra Fastenau*

Beeld *Katoo Peeters*

In leefschole De Klare Bron en De Grasmus in Heverlee kiezen kinderen zelf wat ze willen leren. De school ontwikkelde een eigen methode, Kidstalents, die talenten in kaart brengt. Bij leerlingen én leraren.

“Co-teaching, klasdoorbrekend werken, projectonderwijs ... doen we al jaren”, vertellen directeurs Hans Van Gelder en Begga Willems. “Wij willen meer. Tijdloos onderwijs aanbieden, dat kinderen klaarstoomt voor de toekomst en leraren staande houdt bij hervormingen. Daarom zetten we in op talenten.”

In plaats van te kiezen voor de Talentenarchipel van het CEGO of Howard Gardners meervoudige intelligentie, ontwierp de school haar eigen talentonderwijs. “De bestaande methodieken deden ons verder kijken dan schoolse vaardigheden als taal en rekenen. Maar we wilden ook de fundamente van die talenten achterhalen. Zaken als abstract denken, empathie en doorzettingsvermogen.” Daarvoor haalden ze de mosterd in het bedrijfsleven, bij de KernTalentenanalyse van Daniëlle Krekels. “Volgens Krekels verklapt het speelgoed waarmee volwassenen als kind speelden iets over hun persoonlijkheid. Wij draaien dat om: waarmee kinderen nu graag spelen, leert ons de basistalenten die ze over 20 jaar in hun job kunnen inzetten.”

“Naar welke hoek keert een kleuter telkens terug? Wat vertellen kinderen over zichzelf tijdens kringgesprekken? Pakken ze een puzzel als ze klaar zijn met hun taak of kiezen ze voor een tekening? Maar ook: grijpen ze tijdens de pauzes elke kans om in de modder te springen of te zorgen voor kleinere kinderen? De hele schoolloopbaan observeren we het spontane spel van leerlingen”, vertelt juf Hilde. “Elk leerjaar focussen we op een ander domein, in lijn met de ontwikkelingscurve. Abstract denken kan je nog niet spotten in de kleuterklas.” Alle leraren noteren hun observaties in een Talentenportfolio. Pas in het zesde leerjaar maken ze daar een analyse van, die ze presenteren aan de ouders en de leerling helpt om een richting te kiezen in het secundair onderwijs.

“Het is belangrijk dat zowel het spelen als het observeren spontaan gebeurt”, leggen de directeurs uit. “Wanneer leraren het spel interpreteren, sturen ze een kind in een bepaalde richting. Terwijl de basisschool net het moment is om zo veel mogelijk activiteiten uit te proberen. Zo kunnen leerlingen zélf spelonderwijs ontdekken wat ze ligt en wat niet, en kunnen leraren die talenten samen spotten. Beperk je de keuzemogelijkheden of werk je altijd met dezelfde leraar voor dezelfde klas, dan komen sommige talenten misschien nooit aan het licht.”

DE STERREN VAN DE HEMEL SPELEN

Om de kinderen een breed scala aan activiteiten aan te bieden, zetten de leraren in zelfsturende teams in op projectonderwijs. “De leerlingen sprokkelen zelf ideeën”, vertelt juf Hilde. “Daarna volgen er stemrondes, waarbij onderwerpen afvallen of worden geclusterd. We kiezen altijd een thema dat ruim genoeg is om met de hele klas of met verschillende klassen aan te werken, zoals circus of musical. Maar we houden ook rekening met eenzaten. Een kind dat heel graag iets wil doen rond slangen, mag daar zelfstandig een werkstuk over maken.”

Zorgjuf Jessie begeleidt de musical van de bovenbouw. “In zo’n project kan je veel leerplandoelen stoppen”, legt ze uit. “Metend rekenen bij decorbouw, taalvaardigheid bij het tekstschrijven. Merken we tekorten, dan werken we die na afloop van het project bij. De musical krijgt voorrang. Zo zien we leerlingen openbloeien die anders onopgemerkt blijven.” Juf Hilde vult aan: “We wisselen projectweken af met themaweken. Dan werken we met een bundel, bijvoorbeeld rond het thema ‘herfst’. Zo zijn we zeker dat de leerlingen alles hebben gezien wat ze moeten zien én dat ze leren leren.”

De themaweken geven de leraren een adempauze, want in de projecten kruipt veel energie. “We moeten steeds opnieuw bekijken hoe we die projecten aan het leerplan en

de Kidstalents kunnen linken”, vertellen Jessie en Hilde. “En hoe we de leerlingen inzetten in het project. Meestal doen ze graag waar ze goed in zijn. Maar als een meisje graag wil zingen terwijl andere klasgenootjes dat beter kunnen, passen we daar een mouw aan.” Ze gebruiken talenten ook om leerlingen te motiveren voor activiteiten die ze minder liggen. “Een jongen die de sterren van de hemel speelt, maar weinig discipline heeft, leggen we uit dat hij zonder oefenen nooit zijn tekst zal onthouden. Dat stimuleert hem.” Zo bekeken is talentonderwijs heel wat meer dan een musical in elkaar boksen. “Voor een buitenstaander lijkt het misschien lawaai en chaos, maar onze leraren weten waarmee ze bezig zijn”, benadrukken de directeurs.

EEN CRÈME VAN EEN LERAAR

Niet alleen de leerlingen, ook de leraren kennen hun talenten. Het hele team deed een KernTalentenanalyse. Volgens Hilde en Jessie heeft het hun job niet sterk veranderd. “Taken verdelen naar talenten en complementaire teams vormen deden we al. Dat gebeurt spontaan.” De directeurs gaf het een pak nieuwe inzichten. “Waarom is het functieprofiel voor iedere leraar identiek? Als we ze daarop moeten afvinken, buizen ze allemaal. Geen wonder dat er zoveel burn-outs zijn in het onderwijs. Een leraar afstraffen omdat zijn administratie een boeltje is terwijl de leerlingen hem op handen dragen, waarom zou ik? Dat is een crème van een leraar.”

